



Website: www.FONV.nl

Concept advies werkgroep 1 April 2011

stichting Federatie Oud-Nederlandse Vaartuigen
p.a. Scheepvaartmuseum Amsterdam
Postbus 15443
1001 MK Amsterdam
telefoon 020 – 523 23 87
e-mail secretaris: secre@fonv.nl
Postbank 4303975 te Aarlanderveen
KvK Amsterdam 41204950

, 19 april 2011

Managementsamenvatting bij advies van werkgroep 1 aan Taskforce.

'Je kunt een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt.'
(Albert Einstein).

De toekomst van een herijkt NRVM.

Je kunt je enorm verdiepen in wat precies de oorzaken zijn van problemen rond het NRVM, maar – in lijn van wat Einstein daarover opmerkte – door dat verdiepen weet je waarschijnlijk heel veel van het probleem, maar of het je brengt tot oplossingen is de vraag.

Laten we op een rij zetten wat we hebben: een register met daarin een mooi aantal oud Nederlandse vaartuigen, a-historisch authentiek, verzorgd, bewaard en gekoesterd door zeer toegewijde eigenaren; geschouwd, bestudeerd en zeer zorgvuldig beschreven door bijzonder betrokken vrijwilligers en met een enorme hoeveelheid kennis samengebracht. Kennis die desgevraagd toegankelijk gemaakt kan worden voor ieder die daar relevante behoefte aan heeft. Het gebruik van het register heeft hier en daar wat hobbels gekend, maar die zijn door procedures of andere afspraken best te ondervangen.

De werkgroep* trekt de conclusie dat goed analyseren wat die hobbels zijn natuurlijk interessant is, maar waarschijnlijk komen we op korte en lange termijn veel verder als we de kracht van het NRVM vergroten, versterken en uitbreiden.

Dat is mogelijk als we daarbij maximaal gebruik maken van de kennis en kunde van de scheepseigenaren en de leden van de SVM.

Daarvoor is een breed aanvaarde beleidsvisie nodig en een heroriëntatie op de rollen van de behoudsorganisaties en de SVM in relatie tot het NRVM, die deze visie kunnen uitvoeren.

Welke omgevingsfactoren spelen een rol.

Laten we beginnen bij de eigenaren van het varend erfgoed. Grote trots op en liefde voor hun schip zijn de motoren voor de enorme hoeveelheid tijd, energie en geld die zij steken in het behouden van hun schip. Dat daar soms wat faciliteiten of financiën voor beschikbaar zijn is mooi, maar nooit het doel.

Het eigen schip is uniek, het mooiste en het meest bijzondere. Veel eigenaren zijn graag bezig met het onderhoud of de restauratie van hun schip en zij leren ondertussen voortdurend veel over de historie, de bouwwijze en de functies er van. Het vastleggen van deze kennis is van groot belang voor het Varend Erfgoed. Velen zijn erg gesteld op hun vrijheid maar zij realiseren zich dat alleen in gezamenlijkheid, collectieve voorzieningen tot stand gebracht worden.

Een groot deel van de scheepseigenaren is aangesloten bij een van de behoudsorganisaties, maar niet alle. Behoudsorganisaties zijn bundelingen van vrijwillige inzet voor het behoud van een specifiek deel van het varende erfgoed, door het delen van kennis over behoud en onderhoud, door het delen van ervaringen, door elkaar te ontmoeten op evenementen en door gezamenlijk zoveel mogelijk mensen deelgenoot te maken van de schoonheid en het belang van het varende erfgoed. De schepen spelen, soms onbewust, ook een rol op andere gebieden, zoals sociaal-cultureel (reünies, evenementen als Sail en skûtsjesilen, historische havens) of economisch (de chartervaart, de enorme spin off van de waterrecreatie, werken en wonen aan boord). Ook deze rol zou in een beleidsvisie t.a.v. het beheer en de toekomst van het NRVM nader vorm moeten krijgen.

En er zijn recente ontwikkelingen op het gebied van monumentenzorg. Aan de ene kant moet het Rijk bezuinigen, maar aan de andere kant is datzelfde Rijk ook minder dwingend en sturend met regeltjes en voorschriften. We zien dat in het hele denken over cultureel erfgoed er meer aandacht is voor de inzet, behoeften en belangen van de eigenaren. Het accent ligt op stimuleren en mogelijk maken, minder op voorschrijven en verbieden.

Hoe het Varende Erfgoed deze mogelijkheden kan benutten, is ook iets dat uit de beleidsvisie van de FONV moet blijken.

Hoe kunnen wij daar dan verder mee.

En hier komen we tot de kern van het advies aan het AB voor een integrale beleidsvisie van de Federatie: behoud het goede, probeer te verbreden en te verdiepen en benut alle factoren.

De werkgroep* beveelt de FONV aan om, gezien de veranderende omgevingsfactoren, in het register niet slechts de A categorie op te nemen als varende monument, maar met het register het doel na te streven een breed overzicht te verstrekken wat er aan varende erfgoed behouden is en waard is behouden te worden. Hiermee kan in de toekomst het behoud gestimuleerd worden, kennis bewaard en verspreid worden en belangen voor de scheepseigenaren ten aanzien van overheden en instituties door behoudsorganisaties en de Federatie behartigd worden.

Om deze beleidsvisie uit te kunnen voeren zullen er afspraken gemaakt worden en procedures nader uitgewerkt moeten worden. Het volgende wordt voorgesteld als leidraad voor deze uitwerking:

1. koester de huidige Varende Monumenten® en geef ze de toevoeging Authentiek.
2. zorg dat eigenaren van alle vaartuigen die tot het Varende Erfgoed behoren op eenvoudige wijze de gegevens van hun schepen kunnen inbrengen in het register, met minimale voorwaarden, waardoor het totale oud Nederlands Varende Erfgoed beter wordt afgedekt. Vergroot stapsgewijs het aantal criteria vanaf a - historisch authentiek met de gewenste aanvullende elementen, zodat met behulp van de vergelijkende criteria en de huidige rol de maatschappelijke betekenis beschreven kan worden.
3. benut niet alleen alle kennis van de Behoudsorganisaties om dat proces goed te laten lopen, maar kijk en luister ook naar de kennis van scheepseigenaren en zeker ook die van deskundigen op het gebied van erfgoed.
4. maak alle scheepsinformatie digitaal toegankelijk voor iedereen die wat kan bijdragen aan het behoud van het varende erfgoed.
5. sluit aan bij ontwikkelingen in het Mobiel Erfgoed door bijvoorbeeld het beschrijven van het waardestellend kader te faciliteren, waardoor je vergelijking en wetenschappelijk onderzoek mogelijk maakt. Volgens betrokken deskundigen versterkt het gebruik van de term Varende Monument® de positie van het varende erfgoed in het landelijk mobiel erfgoed.

Wat moet je daar voor doen.

Er moet een veilige, makkelijk toegankelijke digitale omgeving zijn waarin eigenaren zelf zo veel mogelijk informatie over hun schip kwijt kunnen. Die informatie moet onder voorwaarden, met grote aandacht voor privacy, toegankelijk gemaakt en actueel gehouden worden voor iedere persoon of organisatie die met de informatie iets wil of kan dat in het belang is van de individuele eigenaar en/of van alle Varende Monumenten® samen.

De rol van de SVM moet hierin centraal staan, omdat daar de kennis die je nodig hebt samengebracht moet zijn en omdat daar ook de verbinding moet liggen met alle behoudsorganisaties. Naast de huidige deskundigheid zal er dus nog meer gevraagd worden, vooral in het nadenken over logische volgorde van de uitbreiding, bewaking van de integriteit en kwaliteit van de informatie en het delen van de deskundigheid met meer mensen. Dat is vooral nodig als je in een redelijk tempo de uitbreiding wil laten ontstaan.

Dit is een samenvatting van het advies. In onderliggende bijlagen zullen t.z.t. gegevens welke aan de analyse ten grondslag liggen, wat de sterktes, zwakten, kansen en bedreigingen van het huidige cq het herijkte NRVM zijn en wat de relatie is met de recente ontwikkelingen in Monumentenland, toegevoegd worden.

In werkgroep 2 zal verder uitgewerkt worden welke procedurele, technische, juridische en economische consequenties dit advies heeft.

April 2011.

*samenstelling werkgroep 1 in alfabetische volgorde

- Cees Dekker (tot 4.4.11)
- Peter Hamer (tot 28.3.11)
- Martine van Lier
- Marc Rensen, secretaris
- Rein Schuddeboom
- Jan Sepp
- Dries Verwaaijen voorzitter
- Een of meer keren aangevuld met deskundigen Dirk Fokkema, Arjen Kok, Ties van Os, Kees Pette en bijdragen van Thedo Fruithof en Leontine Meijer.